

**UCHWAŁA NR IX/43/2024
RADY GMINY GOWOROWO**

z dnia 22 października 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej Gminy Goworowo na lata 2024 – 2030**

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. z 2024 r., poz. 609) oraz art.6 ust. 1 i 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz. U. 2024, poz. 424 ze zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Goworowo na lata 2024 – 2030, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Traci moc Uchwała Nr XLV/300/22 z dnia 29.03.2022r. Rady Gminy Goworowo w sprawie zatwierdzenia i realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Goworowo na lata 2022-2026.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Goworowo.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy

Danuta Domasik

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY DOMOWEJ GMINY GOWOROWO
NA LATA 2024-2030**

SPIS TREŚCI

I WPROWADZENIE	3
1. DEFINICJE I CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY	3
2. PODSTAWY PRAWNE PRZECIWDZIAŁANIA ZJAWISKU PRZEMOCY DOMOWEJ.....	6
3. ADRESACI PROGRAMU	8
II. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY W GMINIE	8
1. CHARAKTERYSTYKA GMINY.....	8
2. PRZEMOC DOMOWA W ŚWIETLE ŹRÓDEŁ ZASTANYCH	10
3. PODMIOTY ŚWIADCZĄCE WSPARCIE W GMINIE.....	10
4. PODMIOTY SPOZA GMINY WSPIERAJĄCE MIESZKAŃCÓW GMINY.....	15
III. BADANIA ANKIETOWE DOTYCZĄCE PRZEMOCY	18
1. BADANIA W ŚRODOWISKU LOKALNYM.....	18
2. BADANIA W ŚRODOWISKU SZKOLNYM.....	23
3. BADANIA W ŚRODOWISKU DZIECI I MŁODZIEŻY SZKOLNEJ.....	24
4. ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA KRZYWDZONYM DZIECIOM.....	26
5. WNIOSKI I REKOMENDACJE.....	27
IV. CZĘŚĆ PROGRAMOWA	28
1. CELE SZCZEGÓŁOWE I ZADANIA.....	28
V REALIZACJA PROGRAMU	32
1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY.....	32
2. MONITORING I EWALUACJA.....	33
3. FINANSOWANIE.....	33

I. WPROWADZENIE

1. DEFINICJE I CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY

W myśl ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r., poz. 424 z późn. zm.) przemoc domowa jest definiowana jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności: narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia, naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną. Przemoc domowa może powodować szkody na zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywoływać cierpienie lub krzywdę, ograniczać lub pozbawiać dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej. Istotnie naruszanie prywatności lub wzbudzanie poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej również może być uznane za przemoc domową.

Przemoc domowa przybiera różne formy i rzadko ma charakter jednorazowy. Specyfiką zjawiska przemocy domowej jest między innymi występowanie silnych więzi między osobą stosującą i osobą doznającą przemocy, niepubliczny charakter zachowań przemocowych oraz fakt naruszania dobra osób będących nie tylko osób bezpośrednio doznających przemocy, ale także świadkami przemocy. Stąd w myśl art. 2 ust. 2 ww. ustawy małoletni będący świadkiem przemocy jest traktowany jako osoba doznająca przemocy. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej została stworzona także w celu ochrony osób, które w potocznym rozumieniu nie tworzą rodziny, gdyż zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 2 lit. f *osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków* oraz 2 ust. 1 pkt 2 lit. g *osoba doznająca przemocy może być to osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania*.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej nakłada na samorządy obowiązek tworzenia lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, prowadzenia poradnictwa w tym zakresie, w szczególności przez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców, a także zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia. Do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej. W związku z wprowadzonymi zmianami przepisów prawa należy ponownie nadać ramy i zdefiniować system przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej w naszej gminie, określić dostępne zasoby, wyznaczyć kierunki działania instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej oraz wskazać realne cele działań odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom.

Zasadniczo wyróżnia się następujące formy przemocy:

1. Przemoc fizyczna – naruszanie nietykalności fizycznej . Polegająca na zadaniu "ofierze" bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia. Przejawia się poprzez: szarpanie, kopanie popychanie, obezwładnianie, duszenie, odpychanie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, bicie otwartą ręką, pięściami, różnymi przedmiotami, przypalanie papierosem, topienie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, pozostawienie w niebezpiecznym miejscu, nieudzielenie niezbędnej pomocy, itp.

2. Przemoc psychiczna – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości, wzbudzanie w osobie doznającej przemocy strachu. Ta forma przemocy powoduje poważne szkody psychologiczne. Przejawia się poprzez: wyśmiewanie opinii, poglądów, przekonań, religii, pochodzenia, narzucanie swojego zdania, poglądów, stałe ocenianie, krytykę, wmawianie choroby psychicznej, izolowanie, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, wymuszanie posłuszeństwa i podporządkowania, ograniczanie snu, pożywienia i schronienia, wyzywanie, używanie wulgarnych epitetów, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, stosowanie gróźb, szantażowanie, itp.

3. Przemoc seksualna – to zmuszanie osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, a także kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy ta osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Przejawia się poprzez: gwałt, wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, zmuszanie do seksu z osobami trzecimi, sadyzm w pożyciu, wyśmiewanie wyglądu, ciała i krytykę zachowań seksualnych, itp.

4. Przemoc ekonomiczna – to celowe niszczenie czyjejs własności, pozbawianie środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby. Przejawia się poprzez: okradanie, zabieranie pieniędzy, niełożenie na utrzymanie, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, szantażowanie, zaciąganie długów i kredytów bez zgody współmałżonka, zmuszanie do pożyczek, uniemożliwianie korzystania z pomieszczeń niezbędnych do zaspokajania potrzeb (kuchnia, łazienka) itp.

5. Zaniedbanie – to ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych. Tej formy przemocy najczęściej doświadczają dzieci. Przejawia się poprzez: niedawanie (dziecku) środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nieudzielenie pomocy w sytuacjach trudnych, kryzysowych; uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka.

6. Cyberprzemoc - to przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera. Przejawia się poprzez: agresję słowną, np. wyzywanie na czatach internetowych, umieszczanie komentarzy na forum internetowym w celu ośmieszenia, sprawienia przykrości lub wystraszenia innej osoby; upublicznianie upokarzających, przerobionych zdjęć i filmów, zamieszczanie przykrych komentarzy na profilach innych osób w portalach społecznościowych, włamanie na konto i podszywanie się pod kogoś w celu zamieszczania w jego imieniu obraźliwych postów i zdjęć na profilach innych użytkowników, szantażowanie, ujawnianie sekretów, wykluczanie z grona "znajomych" w Internecie, celowe ignorowanie czyjejś działalności w sieci. Przemoc domowa zazwyczaj ma charakter długotrwały i cykliczny. Można wyszczególnić powtarzające się fazy, które razem tworzą pewnego rodzaju cykle przemocy. Znajomość faz pozwala lepiej zrozumieć charakter i specyfikę problemu.

Wyróżniamy trzy fazy powtarzającego się cyklu:

1. Faza narastania napięcia – jest to pierwsza faza, w której dochodzi do stopniowego wzrostu napięcia, w której osoba stosująca przemoc jest stale napięta i poirytowana, zaś osoba doznająca przemocy obarcza siebie winą i stara się za wszelką cenę uniknąć kolejnej awantury.

2. Faza ostrej przemocy – jest to druga faza, w której napięcie prowadzi do wybuchu gniewu i rozładowania agresji. Partner staje się gwałtowny, wpada w szał, jakiś drobiazg wywołuje awanturę. Osoba doświadczająca przemocy może doznać obrażeń zagrażających jej zdrowiu i życiu. Najczęściej to w tej fazie, osoby doznające przemocy wzywają policję, szukają pomocy.

3. Faza miodowego miesiąca – jest to trzecia faza, w której osoba stosująca przemoc wyraża skruchę, składa obietnice, obiecuje poprawę. "Sprawca" jest czuły, troskliwy, zapewnia o swojej miłości. Przepraszając często towarzyszą łzy i prezenty. W tej sytuacji osoba doznająca przemocy często czuje się odpowiedzialna za to, co się stało i postanawia dać sprawcy "drugą szansę". Faza miodowego miesiąca zatrzymuje ofiarę w sytuacji przemocy, bo łatwo pod jej wpływem zapomnieć o koszmarze pozostałych dwóch faz. Niestety faza miodowego miesiąca nie trwa długo. Po jakimś czasie napięcie znowu narasta i cały cykl przemocy się powtarza. Z biegiem czasu przemoc staje się coraz gwałtowniejsza, dotkliwsza. Cykliczność przemocy sprawia, że osobom doświadczającym przemocy trudno jest podjąć działania mające na celu zatrzymanie przemocy. Przemoc fizyczna, seksualna, psychiczna i ekonomiczna popełniona na szkodę osób najbliższych jest przestępstwem. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, może być zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną (art.207 kk.), za które grozi kara pozbawienia wolności od trzech miesięcy do 5 lat. Jeśli sprawca działa ze szczególnym okrucieństwem lub jeżeli osoba pokrzywdzona targnie się na własne życie, sprawca podlega karze odpowiednio od roku do lat 10 i od 2 do 12 lat.

Skutki przemocy domowej to nie tylko szkody fizyczne, ale również trwałe następstwa w psychice człowieka. Bezpośrednie skutki przemocy można podzielić na:

- objawy fizyczne – m.in. urazy, obrzęki, otarcia, rany, złamania, stłuczenia, zadrapania, oparzenia, siniaki, choroby w wyniku powikłań i stresu;

- objawy emocjonalne – m.in. smutek, wycofanie, wzrost lęku i niepokoju, izolacja, depresja, próby samobójcze, samobójstwa, zmienność nastrojów, niska samoocena, zaniżenie poczucie własnej wartości, zespół stresu pourazowego, napady paniki, zaburzenia snu, zaburzenia psychosomatyczne;

- objawy społeczne – m.in. wycofanie społeczne, nieufność, nieumiejętność nawiązywania kontaktu, wyuczona bezradność, spadek poczucia kompetencji;

- objawy seksualnego wykorzystywania dziecka – m.in. seksualizacja kontaktów międzyludzkich, wciąganie innych dzieci w nietypową aktywność seksualną, świadomość seksualna wykraczająca poza poziom dojrzałości dziecka, ucieczki z domu, próby samobójcze, problemy psychiczne.

2. PODSTAWY PRAWNE PRZECIWDZIAŁANIA ZJAWISKU PRZEMOCY DOMOWEJ.

Niniejszy Program został opracowany w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Goworowie, w myśl art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 poz. 424 z późn. zm.), który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy domowej”. Zadaniem Programu jest kontynuacja szerokiego spektrum działań mających na celu zarówno zwrócenie uwagi opinii publicznej na zjawisko przemocy domowej, jak i ochronę oraz pomoc osobom dotkniętym przemocą, podejmowanie odpowiednich działań wobec sprawców, a także zwiększenie profesjonalizmu służb społecznych w udzielaniu

pomocy osobom doznającym przemocy domowej. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej określa dla samorządu gminnego następujące zadania: prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą, zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia oraz tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Podstawowym aktem prawnym regulującym działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 poz. 424 z późn. zm.), dalej także "ustawa". Przepisy ustawy stosuje się także w przypadku zagrożenia przemocą domową oraz w przypadku podejrzenia stosowania przemocy domowej. Ustawa określa:

- 1) zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- 2) zasady postępowania wobec osób doznających przemocy domowej,
- 3) zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc domową.

W myśl art. 6. ust. 2 pkt 2-4 ustawy, do pozostałych zadań własnych gminy należy:

- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,

- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

W niniejszym Programie uwzględniono także podstawowe akty prawne, które współtworzą charakterystyczny system przeciwdziałania przemocy domowej:

- 1) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 poz. 1283 z późn. zm.),
- 2) ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 poz. 177 z późn. zm.),
- 3) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 poz. 2151 z późn. zm.),
- 4) ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 poz. 406 z późn. zm.),
- 5) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 poz. 1939 z późn. zm.),
- 6) ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 poz. 2809 z późn. zm.),
- 7) ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny (Dz. U. z 2024 poz. 17 z późn. zm.),
- 8) ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 poz. 1550 z późn. zm.),
- 9) ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz. U. z 2024 poz. 560 z późn. zm.).

3. ADRESACI PROGRAMU

Zmiany prawne obowiązujące od 22 czerwca 2023 r. w zakresie funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy domowej wpłyną m.in. na działanie jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, pracowników socjalnych, asystentów rodziny, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policję, oświatę, ochronę zdrowia oraz kuratorów sądowych. Nowelizacja ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej wprowadza także zmiany w organizacji i funkcjonowaniu Zespołów Interdyscyplinarnych, a w miejsce grup roboczych powoływane są grupy diagnostyczno-pomocowe.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminy Goworowo na lata 2024 – 2030 skierowany jest do:

- osób doświadczających przemocy domowej,
- osób stosujących przemoc domową,
- świadków przemocy domowej,
- społeczności lokalnej, w tym osób zagrożonych przemocą domową,

•przedstawiciele służb i instytucji – podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

II DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY W GMINIE

1. CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Goworowo to gmina wiejska położona w północno-wschodniej części województwa mazowieckiego w powiecie ostrołęckim, w województwie mazowieckim. Siedzibą gminy jest miejscowość Goworowo. Powierzchnia gminy wynosi 218,93 km². W ramach struktury administracyjnej jej terytorium obejmuje swoim obszarem 45 sołectw: Borki, Brzeźno, Brzeźno-Kolonia, Cisk, Czarnowo, Czernie, Damięty, Daniłowo, Dzbądzek, Gierwaty, Goworowo, Goworówek, Góry, Grabowo, Grodzisk Mały, Jawory-Podmaście, Jawory Stare, Jawory-Wielkopole, Jemieliście, Józefowo, Jurgi, Kaczka, Kobylin, Kruszewo, Kunin, Lipianka, Ludwinowo, Michałowo, Nogawki, Pasiaki, Pokrzywnica, Pokrzywnica Kolonia, Ponikiew Duża, Ponikiew Mała, Ponikiew Mała Kolonia, Rębisze-Działy, Rębisze-Kolonia, Rębisze-Parcele, Struniawy, Szarłat, Szczawin, Wólka Brzezińska, Wólka Kunińska, Zaorze i Żabin. Gmina ma charakter rolniczy. Z końcem 2023 r. gmina liczyła ogółem 8 189 mieszkańców. Dane odnoszące się do demografii przedstawiają poniższe tabele.

Tab. 1. Liczba mieszkańców gminy w latach 2020-2023.

Zakres danych	2020	2021	2022	2023
Liczba mieszkańców ogółem	8395	8323	8263	8189

Dane Urzędu Gminy Goworowo

Tab. 2. Struktura wiekowa mieszkańców Gminy w latach 2020-2023.

Zakres danych	2020	2021	2022	2023
Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	1622	1625	1609	1632
Liczba osób w wieku produkcyjnym	5137	5104	5042	4926
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	1636	1594	1612	1631

Dane Urzędu Gminy Goworowo

Tab 3. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2020-2023.

Zakres danych	2020	2021	2022	2023
Liczba urodzeń	95	76	80	87
Liczba zgonów	118	153	108	125
Przyrost naturalny	-23	-77	-28	-38

Dane Urzędu Gminy Goworowo

Na dzień 31.12.2023 r. Gmina Goworowo liczyła ogółem 8189 mieszkańców. W 2023 r. po raz kolejny liczba ludności w Gminie Goworowo zmniejszyła się w porównaniu do lat poprzednich. Jedną z przyczyn regularnego spadku liczby mieszkańców jest stale spadająca ilość urodzeń w stosunku do utrzymującej się na podobnym poziomie ilości zgonów mieszkańców. Gmina Goworowo ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -38 w 2023 roku na terenie gminy urodziło się 87 dzieci, a zmarło 125 osób.

2. PRZEMOC DOMOWA W ŚWIETLE ŹRÓDEŁ ZASTANYCH

Podstawowe informacje dotyczące zjawiska przemocy domowej zostały zebrane z instytucji i organów działających w gminie Goworowo. Uzupełniono je danymi pozyskanymi od instytucji, których działania obejmowały w latach 2020-2023 mieszkańców gminy.

3. PODMIOTY ŚWIADCZĄCE WSPARCIE W GMINIE

Zasobami umożliwiającymi przeciwdziałanie przemocy domowej określa się instytucje, które prowadzą działalność na rzecz ofiar i sprawców przemocy. Poniższa tabela zawiera dane adresowe jednostek działających w gminie i świadczących pomoc jej mieszkańcom.

Tabela 4. Podmioty świadczące wsparcie osobom dotkniętym przemocą domową w gminie.

Lp.	Nazwa podmiotu	Adres podmiotu
-----	----------------	----------------

1.	Urząd Gminy	ul. Ostrołęcka 21, 07-440 Goworowo
2.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Ks. St. Dulczewskiego 1a, 07-440 Goworowo
3.	Zespół Interdyscyplinarny Gminy Goworowo	
4.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	
5.	Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień i Przemocy Domowej	ul. Szkolna 10, 07-440 Goworowo
6.	Posterunek Policji w Goworowie	
7.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Zdrowie” w Kuninie	Kunin 20, 07-440 Goworowo
8.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „VITA-MED” w Goworowie	ul. Ks. St. Dulczewskiego 1b, 07-440 Goworowo

Dane Urzędu Gminy Goworowo

Urząd Gminy w ramach realizacji zadań własnych nałożonych na gminę odpowiada za zapewnienie środków i tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej. Wysokość środków finansowych przeznaczonych na ten obszar działań zatwierdza uchwałą Rada Gminy. Ważną funkcję w procesie przeciwdziałania przemocy domowej pełni **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**, która w ramach swoich zadań m.in. kontaktuje się z osobami z terenu gminy dotkniętymi przemocą domową i składa w stosunku do sprawców przemocy domowej zawiadomienia do prokuratury o popełnieniu przestępstwa, prowadzi rozmowy motywujące do podjęcia leczenia odwykowego i terapii oraz zachęca członków rodziny do angażowania się w terapię rodzin, gdyż przemoc nie jest tylko problemem ze sprawcą, lecz stanowi o złożonych trudnościach wewnątrzrodzinnych.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Goworowo przeprowadzała rozmowy interwencyjno - motywujące z osobami nadużywającymi alkoholu. Do zadań Komisji należą także działania zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. W celu skutecznego przeciwdziałania problemom uzależnień i przemocy domowej oraz eliminowania ich niekorzystnego wpływu na społeczeństwo, konieczne jest prowadzenie działań związanych z ich rozwiązywaniem, profilaktyką oraz integracją społeczną osób nimi dotkniętych. Profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podejmuje m.in. poprzez wspieranie, szczególnie wśród dzieci i młodzieży szkolnej, potrzeb w zakresie sportu i rekreacji, organizowanie konkursów, spektakli, wycieczek, imprez masowych i festynów propagujących zdrowy styl życia, finansowanie kampanii, programów i przedsięwzięć profilaktycznych, a także organizowanie i finansowanie szkoleń, jak również zakup materiałów edukacyjno-informacyjnych związanych z profilaktyką uzależnień (plakaty, broszury i ulotki).

Profesjonalne wsparcie świadczy funkcjonujący w gminie **Punkt Konsultacyjny** dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz osób uwikłanych w przemoc. Placówka odgrywa istotną rolę nie tylko w zakresie wychowania w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi, ale także w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. W ramach działalności Punktu wsparcie w formie bezpłatnych konsultacji psychologicznych mogą otrzymać osoby doświadczające przemocy domowej.

Działalność Punktu obejmuje:

- udzielanie konsultacji i poradnictwa dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
- udzielanie informacji na temat szkodliwości narkotyków i alkoholu,
- informowanie klientów o sposobach leczenia,
- wspieranie motywacji do leczenia,
- przeciwdziałanie przemocy domowej,
- prowadzenie osobistych i grupowych programów terapii.

W 2023r. do Punktu zgłosiło się 55 osób z problemem uzależnienia (od alkoholu lub środków psychoaktywnych), 9 osób doznających przemocy domowej oraz 8 osób stosujących przemoc domową. Udzielono 80 porad.

Utworzenie **Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej** jest efektem wejścia w życie nowych przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Celem działania Zespołu jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej na najniższym szczeblu samorządu terytorialnego w obszarze gminy. Do głównych zadań Zespołu należy:

- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą domową, mających na celu zapobieganie zjawisku,
- diagnozowanie zjawiska przemocy domowej,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą,
- opracowanie i realizacja indywidualnego planu pomocy,
- rozpowszechnienie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową,
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których istnieje zagrożenie występowania przemocy, oraz rodzin, w których dochodzi do przemocy,
- prowadzenie dokumentacji podejmowanych działań wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy.

Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ma na celu skupienie przedstawicieli wszystkich instytucji i służb z terenu gminy, których wspólne działania mogą kompleksowo przyczynić się do ograniczenia zjawiska przemocy domowej i stworzenia systemu wsparcia dla osób i rodzin, gdzie występuje zjawisko przemocy. Członkowie Zespołu zajmują się tworzeniem i realizowaniem planu pomocy rodzinie, współpracą ze wszystkimi instytucjami z terenu gminy zajmującymi się problemem przemocy, podejmują w grupach diagnostyczno-pomocowych indywidualną pracę z rodziną, w której istnieje przypuszczenie, że wystąpiła przemoc. Wybrane dane dotyczące działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w Goworowie w latach 2020-2023 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Goworowo w latach 2020-2023.

Zakres danych	2020	2021	2022	2023
Liczba członków Zespołu Interdyscyplinarnego	21	20	19	do dnia 18.09.2023r.
				19
				od dnia 19.09.2023r.
				11
liczba spotkań ZI w ciągu roku	4	4	4	4
liczba spotkań grup diagnostyczno-pomocowych ZI	36	20	18	24
liczba złożonych do ZI „Niebieskich Kart”	18	13	10	12
w tym sporządzonych przez Policję	18	13	10	12
w tym sporządzonych przez pracowników socjalnych	0	0	0	0
liczba zamkniętych „Niebieskich Kart”	22	6	8	9
liczba spraw toczących się w ZI z lat wcześniejszych	9	4	1	1
liczba spraw sądowych	0	0	0	0

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Goworowo.

W 2023 r. Zespół Interdyscyplinarny Gminy Goworowo do dnia 18 września 2023r. liczył 19 członków, natomiast w związku z nowelizacją *Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej i zmianą Uchwały Nr LXIV/398/23 Rady Gminy z dnia 20 lipca 2023r. w sprawie trybu i sposobu powołania oraz odwołania członków Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Goworowo*, od dnia 19.09.2023r. liczy 11 członków.

W ciągu tego roku odbyły się 4 spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego oraz 24 spotkania grup diagnostyczno - pomocowych, które realizowały zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy. Procedurę „Niebieskiej Karty” wszczęto wśród 12 rodzin z gminy, wszystkie zostały sporządzone przez Policję. W ramach działalności Zespołu prowadzono rozmowy ze sprawcami przemocy motywujące ich do podjęcia leczenia odwykowego oraz zachęcające do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych, rodzinom z dysfunkcją przemocy zapewniano pomoc w formie pracy socjalnej, natomiast dzieci objęte zostały opieką pedagoga szkolnego. Ponadto rozpowszechniano na terenie gminy broszury, poradniki oraz plakaty i ulotki informacyjne dotyczące zjawiska przemocy oraz instytucji udzielających wsparcia ofiarom przemocy. Przemoc domowa jest problemem, którego nie determinuje ani kontekst regionalny ani społeczny, dotyka on ludzi niezależnie od ich statusu i miejsca zamieszkania. Istotne jest więc dążenie do wypracowania uniwersalnego standardu wsparcia osób doświadczających przemocy (dzieci, dorosłych i osób starszych), adekwatnego do potrzeb i warunków miejscowych.

Pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej udziela także **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Goworowie**, będący instytucją powołaną do wspierania mieszkańców w przezwyciężaniu trudności życiowych, których nie są oni w stanie pokonać samodzielnie, wykorzystując własne zasoby i możliwości. Należą do nich osoby i rodziny doświadczające przemocy, zarówno osoby doświadczające przemocy, jak i stosujący przemoc. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej udzielał mieszkańcom informacji o możliwości uzyskania pomocy, wypłacał świadczenia finansowe, wskazywał adresy instytucji wspierających, prowadził pracę socjalną w rodzinie dotkniętej przemocą oraz podejmował działania we współpracy z innymi instytucjami działającymi w tym obszarze. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Goworowie, wykonując zadania pomocy społecznej w gminie, udziela rodzinom z gminy wsparcia m.in. z powodu przemocy domowej, jak również alkoholizmu lub narkomanii, które niejednokrotnie przyczyniają się do jej wystąpienia. Poniżej zestawiono dane dotyczące liczby rodzin, którym w latach 2020-2023 udzielano wsparcia z powodu przemocy domowej, alkoholizmu lub narkomanii.

Tabela 6. Beneficjenci systemu pomocy społecznej w gminie objęci wsparciem GOPS-u z powodu przemocy domowej, alkoholizmu lub narkomanii w latach 2020-2023.

Rok	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach	
	przemoc domowa	alkoholizm lub narkomania	przemoc domowa	alkoholizm lub narkomania
2020	3	16	12	47
2021	2	9	8	31
2022	2	5	10	9
2023	3	8	13	16

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Goworowie

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej współdziała z różnymi podmiotami, m.in. z organami wykonawczymi gminy, ochroną zdrowia, Policją, kuratorami sądowymi oraz instytucjami i organizacjami zajmującymi się pomocą społeczną. Informacje o podejrzeniu stosowania przemocy może zgłosić do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej każdy, kto ma podejrzenie, iż w rodzinie dochodzi do przemocy. Każde zgłoszenie jest sprawdzane i wyjaśniane przez pracowników socjalnych. Jeżeli zgłoszenie okaże się bezpodstawne, rozpatrywane są ewentualne przyczyny innych trudności, które mogły wpłynąć na postrzeganie rodziny jako doświadczającej przemocy (niezaradność życiowa, niepełnosprawność, choroby członków rodziny, np.: zaburzenia psychiczne, zaburzenia zachowania i inne). W przypadku potwierdzenia występowania przemocy domowej rodzina jest obejmowana szerszym systemem monitoringu, wsparcia i pomocy przez działające lokalnie instytucje gminne, a jeżeli zachodzi taka potrzeba, również powiatowe. Przykładem uruchomienia szerszego systemu pomocy rodzinom doświadczającym przemocy jest uruchomienie procedury Niebieskiej Karty i przekazanie do Zespołu Interdyscyplinarnego.

4. PODMIOTY SPOZA GMINY WSPIERAJĄCE MIESZKAŃCÓW GMINY

Mieszkańcy gminy Goworowo objęci są wsparciem instytucji i organizacji działających poza gminą w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Wykaz tych jednostek przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Nazwa jednostki	Adres
1.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	ul.11 Listopada 68, 07-410 Ostrołęka

2.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	ul. Oświatowa 1, 07-410 Ostrołęka
3.	Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej	ul. Grzybowska 80/82, 00-844 Warszawa
4.	Komenda Miejska Policji w Ostrołęce	ul. Korczaka 16, 07-409 Ostrołęka
5.	Sąd Rejonowy w Ostrołęce	ul. Mazowiecka 3, 07-410 Ostrołęka
6.	Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Wykonujący Orzeczenia w sprawach karnych oraz rodzinnych i nieletnich	
7.	Prokuratura Rejonowa w Ostrołęce	ul. Rejtana 4, 07-410 Ostrołęka
8.	Ośrodek Interwencji Kryzysowej	ul. Kościuszki 24, 07-410 Ostrołęka
9.	Diecezjalna Poradnia Rodzinna w Łomży	ul. Sadowa 3, 18-400 Łomża

Ważną rolę w przeciwdziałaniu przemocy domowej pełni przeprowadzająca interwencje domowe związane z tym zjawiskiem **Policja**. Teren gminy obsługuje Posterunek Policji w Goworowie. Policja, podejmując czynności wobec rodziny, w której występuje przemoc, ma a zadanie:

- udzielić osobie pokrzywdzonej niezbędnej pomocy, w tym udzielić pierwszej pomocy, a w razie potrzeby zorganizować pomoc medyczną;
- podjąć w razie potrzeby inne niezbędne czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia i mienia osób dotkniętych przemocą, a wobec sprawcy przemocy zastosować odpowiednie procedury, np. użycie środków przymusu bezpośredniego czy zatrzymanie (agresywnego sprawcę);
- przeprowadzić ze sprawcą rozmowę, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, oraz wezwać sprawcę do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego;
- przeprowadzić na miejscu zdarzenia czynności w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych do zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa;
- podjąć działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w rodzinie, a w szczególności systematycznie składać wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby dotkniętej przemocą, w zależności od potrzeb określonych przez zespół interdyscyplinarny lub grupę roboczą;
- obowiązkowo wdrożyć procedurę „Niebieskie Karty” i poinformować, gdzie można uzyskać profesjonalną, bezpłatną pomoc.

Z analizy danych przedstawionych przez Posterunek Policji w Goworowie odnoszących się do mieszkańców gminy Goworowo wynika, że w 2023 r. na terenie gminy sporządzono 12 formularzy „Niebieskie Karty”. Wśród osób doświadczonych przemocy domowej zdecydowanie przeważały kobiety. Ustalono, że w analizowanym czasie sprawcami przemocy byli przede wszystkim mężczyźni, w zdecydowanej większości pozostający pod wpływem alkoholu. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Dane dotyczące przemocy w rodzinie na terenie gminy w latach 2020-2023.

Zakres danych	2020	2021	2022	2023
Liczba stwierdzonych aktów przemocy	5	7	8	8
Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”	18	13	10	12
Liczba osób doświadczających przemocy domowej	16	7	9	10
w tym kobiety	15	6	7	10
w tym mężczyźni	3	1	-	-
w tym nieletni	-	-	-	-
w tym osoby starsze	-	-	2	-
Liczba sprawców przemocy domowej	18	7	9	10
w tym kobiety	3	-	1	-
w tym mężczyźni	15	7	8	10
w tym nieletni	-	-	-	-
Liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu	14	7	8	9

w tym kobiety	-	-	-	-
w tym mężczyźni	14	7	8	9
w tym nieletni	-	-	-	-

Dane Posterunek Policji w Goworowie

W ramach szeroko rozumianej profilaktyki przedstawiciele Policji uczestniczą w spotkaniach z dziećmi i młodzieżą, prowadzą pogadanki i prelekcje profilaktyczne, organizują zebrania z mieszkańcami dotyczące bezpieczeństwa w gminie, dokonują sprawdzania oraz obserwacji miejsc szczególnie niebezpiecznych, a także biorą czynny udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Przemoc domowa nie jest jasno i konkretnie nazwana w przepisach prawnych, dlatego istotne są okoliczności czynu, ich powtarzalność oraz skutki, jakie wywołuje, zarówno w rodzinie, jak i w szerszej społeczności. Sprawca może podlegać sankcjom wynikającym z przepisów kodeksu cywilnego, kodeksu karnego, kodeksu drogowego i innych przepisów właściwych dla indywidualnie postrzeganego przypadku przemocy. Sprawy różne mieszkańców gminy Goworowo rozstrzyga **Sąd Rejonowy i Okręgowy w Ostrołęce**. Zgodnie z ustawą z dnia 27 lipca 2001 r. o **kuratorach sądowych**, kurator sądowy jest organem wykonawczym sądu i realizuje zadania o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym, związane z wykonywaniem orzeczeń sądu. Działania pomocowe realizowane przez kuratorów mają charakter niematerialny i dotyczą umożliwienia właściwego wykonywania władzy rodzicielskiej. Teren gminy jest objęty działalnością Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Ostrołęce.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrołęce jest jednostką powiatową, obejmującą zasięgiem działania mieszkańców gminy. Do działań prowadzonych przez tę jednostkę należy m.in. realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, sporządzanie „Niebieskich Kart”, doradztwo oraz pomoc specjalistyczna, psychologiczna i prawna. Istotną rolę w zapewnieniu pomocy psychologicznej i diagnozowaniu problemów młodszych mieszkańców gminy odgrywa **Poradnia Psychologiczno Pedagogiczna w Ostrołęce**. Do poradni zazwyczaj kierują nauczyciele z placówek oświatowych, którzy zauważyli u dzieci niepokojące objawy lub zachowania. W Poradni dzieci mogą korzystać z usług specjalistów m.in. psychologa, pedagoga, terapeuty oraz logopedy. Placówka oferuje dzieciom i młodzieży różne formy wsparcia, m.in.: indywidualne lub grupowe zajęcia terapeutyczne, grupy wsparcia, prowadzenie mediacji, interwencje kryzysowe, porady i konsultacje, realizuje zadania m.in. poprzez: konsultację, diagnozę, terapię, doradztwo, wydawanie opinii i orzeczeń, a także przez działalność profilaktyczną i informacyjną. Wsparcie osobom uzależnionym i współuzależnionym świadczy także **Grupa AA** funkcjonująca przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Goworowie. Pomoc w formie konsultacji psychologicznych, terapii oraz maratonów terapeutycznych mogą uzyskać osoby borykające się z problemem alkoholowym lub z używaniem środków psychoaktywnych oraz osoby współuzależnione. Wśród innych możliwości uzyskania pomocy w związku z przemocą domową lub innych traumatycznych przeżyć wywołujących kryzys w rodzinie warto wymienić możliwość odbycia rozmowy telefonicznej. Kontakt telefoniczny pozwala osobie szukającej wsparcia na zapewnienie anonimowości oraz nie zmusza do bezpośredniego spotkania z pracownikiem instytucji, co może dla wielu osób być krępujące.

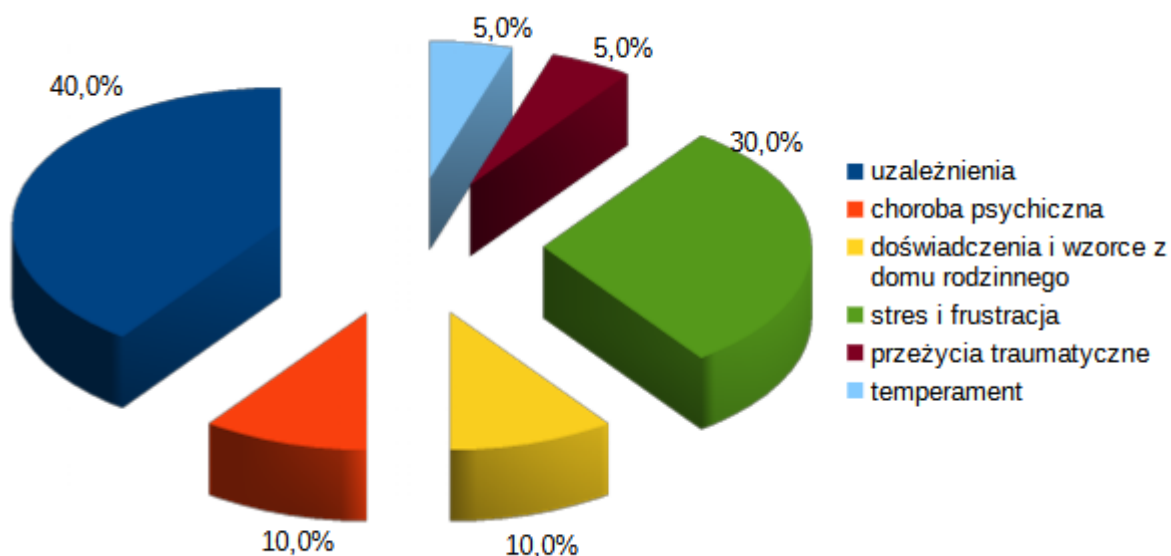
III. BADANIA ANKIETOWE DOTYCZĄCE PRZEMOCY

1. BADANIA W ŚRODOWISKU LOKALNYM

W ramach diagnozy problemu przemocy domowej w gminie Goworowo zostały przeprowadzone badania ankietowe wśród osób mających wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej oraz mieszkańców gminy.

W pierwszej kolejności zapytano przedstawicieli środowiska lokalnego, jakie są najczęstsze przyczyny stosowania przemocy domowej. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 1. Jaka jest wg Pani/Pana najczęstsza przyczyna stosowania przemocy domowej?

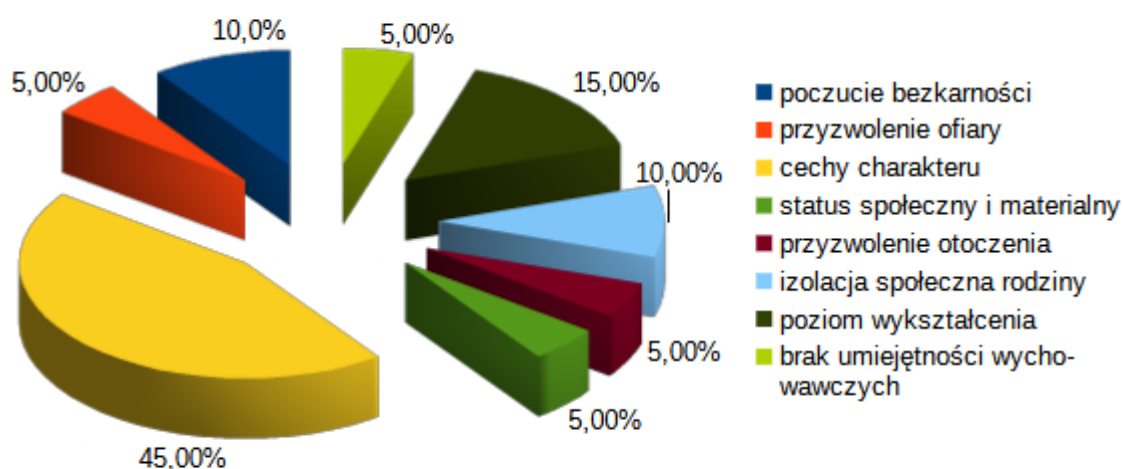
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W opinii ankietowanych najczęstszą przyczyną stosowania przemocy domowej były uzależnienia (40%), stres i frustracja (30%), a także choroba psychiczna oraz doświadczenia i wzorce wyniesione z domu rodzinnego (po 10%). W dalszej kolejności wymieniano przeżycia traumatyczne oraz temperament (po 5%).

W kolejnym pytaniu ankietowani identyfikowali czynniki, które mogą mieć wpływ na postępowanie sprawców przemocy domowej. Najczęściej wskazywanymi przez badanych czynnikami mogącymi mieć wpływ na postępowanie sprawców przemocy domowej były: cechy charakteru (45%), poziom wykształcenia (15%), a także izolacja społeczna rodziny oraz poczucie bezkarności (po 10%). Wymieniono również przyzwolenie otoczenia, przyzwolenie ofiary, status społeczny i materialny oraz brak umiejętności wychowawczych (po 5%).

Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

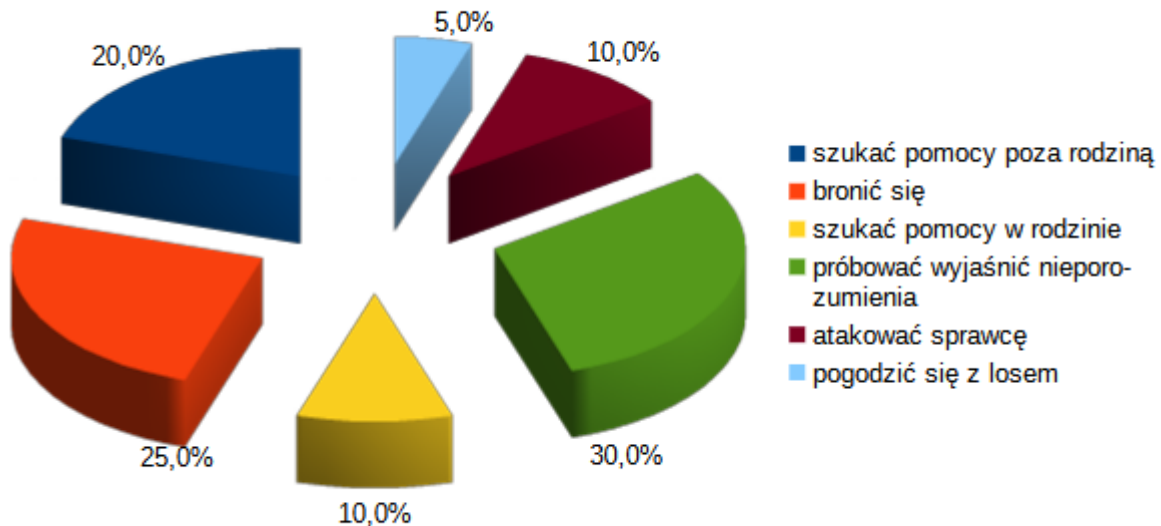
Wykres 2. Jakie Pani/Pana zdaniem czynniki mogą mieć wpływ na postępowanie sprawców przemocy domowej ?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym

W ankiecie zawarto także pytanie, jak powinna zachowywać się ofiara przemocy domowej. Wykres zamieszczony poniżej pokazuje najczęściej wybierane odpowiedzi.

Wykres 3. Jak Pani/Pana zdaniem powinna zachowywać się ofiara przemocy domowej?

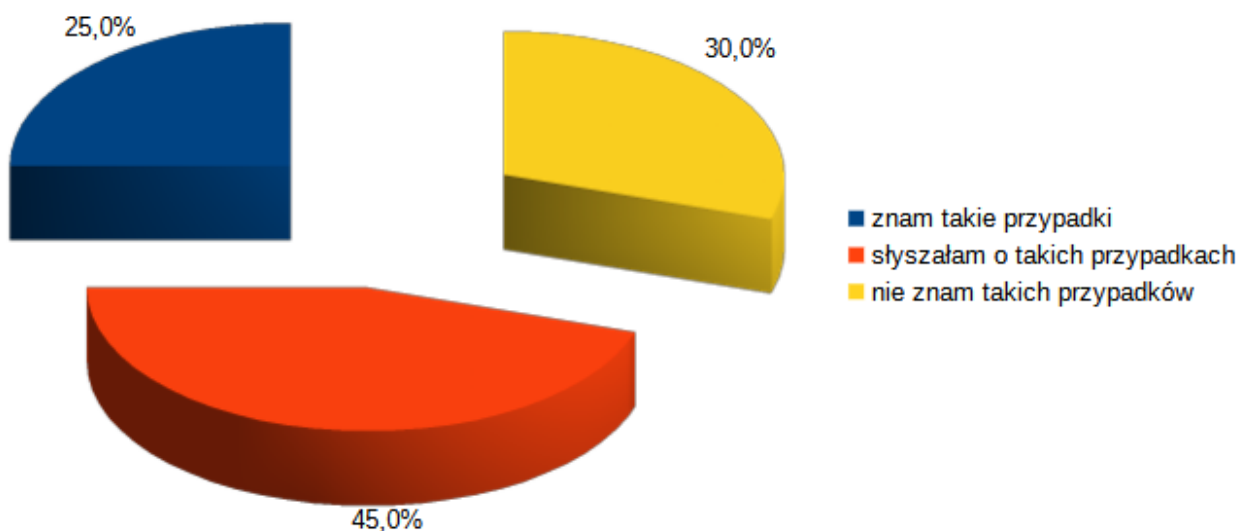

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym

Według najliczniejszej grupy ankietowanych ofiary przemocy powinny przede wszystkim próbować wyjaśnić nieporozumienia (30%), bronić się (25%) oraz szukać pomocy poza rodziną (20%). Według innych szukać pomocy w rodzinie lub atakować sprawcę (po 10%), a zdaniem 5% badanych pogodzić się z losem. Uczestników badania sondowano również w kwestii znajomości przypadków występowania przemocy domowej w gminie. Bardzo niepokojąco przedstawiają się wyniki odpowiedzi na to pytanie, bowiem 70% respondentów stwierdziło, iż zna przypadki występowania przemocy domowej w gminie bądź o takich przypadkach słyszało.

Rozkład odpowiedzi ilustruje kolejny wykres.

Wykres 4. Czy zna Pani/Pan przypadki występowania przemocy domowej na terenie gminy lub o nich słyszała/słyszał?

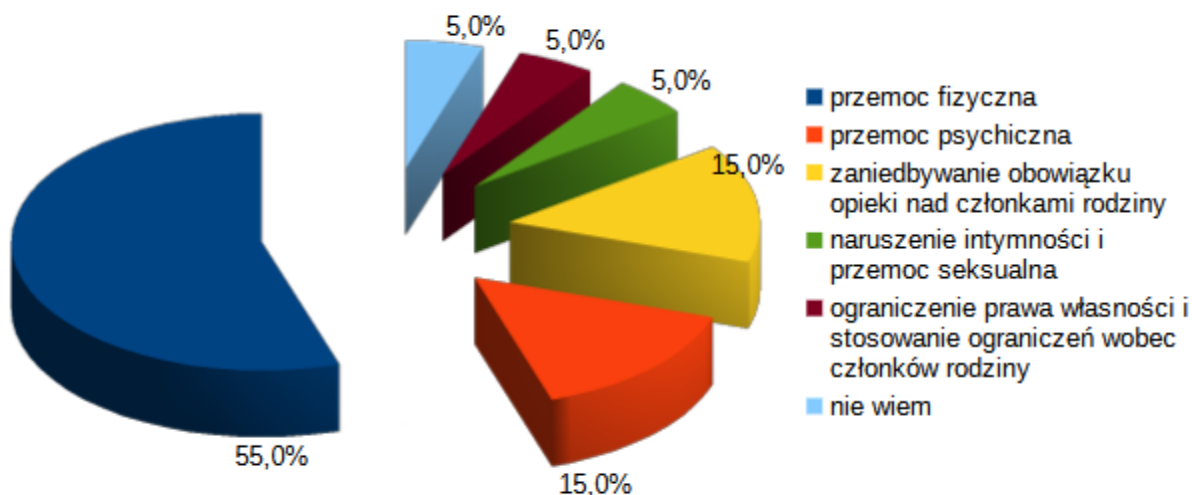

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym

Kolejna kwestia dotyczyła form przemocy domowej. Respondenci wskazywali w szczególności na naruszanie przemoc fizyczną i przemoc psychiczną oraz zaniedbywanie obowiązku opieki nad członkami rodziny, naruszanie intymności i przemoc seksualną, a także ograniczanie prawa własności i stosowanie ograniczeń ekonomicznych wobec członków rodziny.

Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 5. Jakie formy przemocy wg Pani/Pana wiedzy występują najczęściej w rodzinach zamieszkałych w gminie?

ających w gminie?

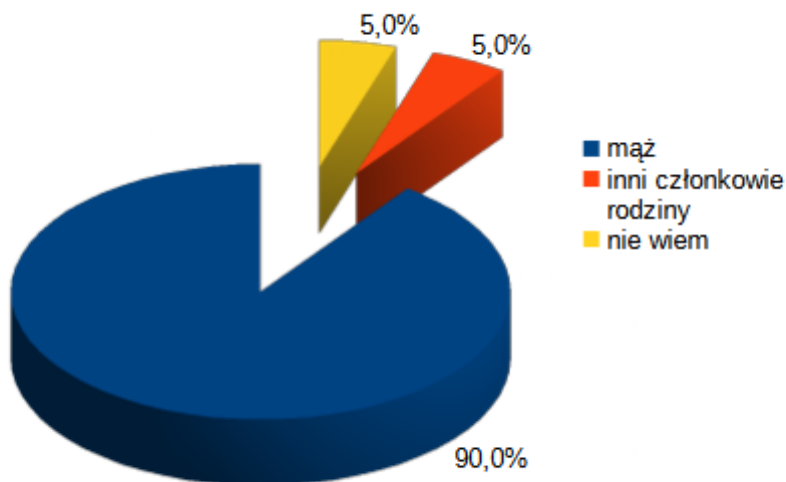
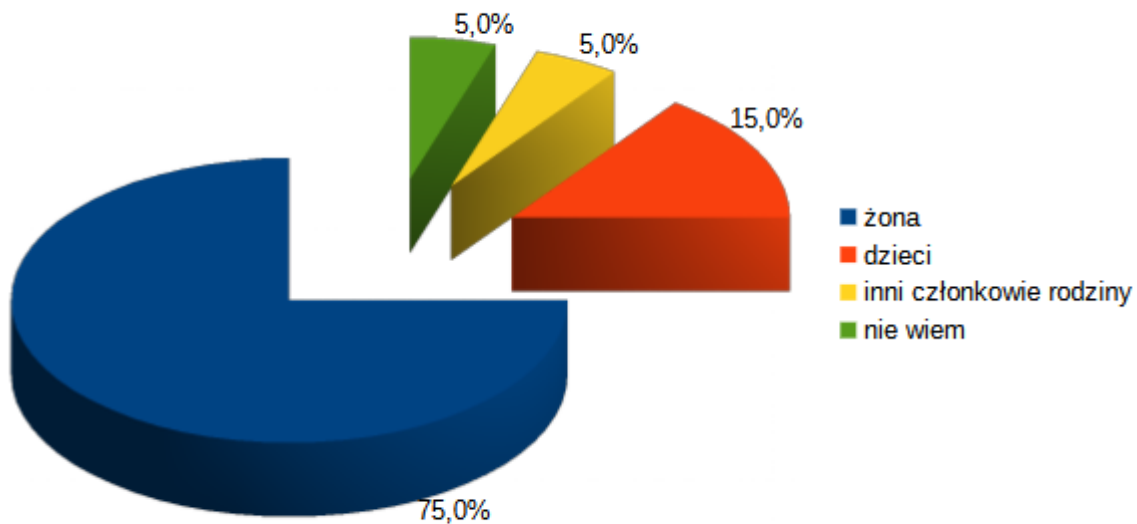
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym

W kolejnych pytaniach poproszono respondentów ankiety o wskazanie ofiar i sprawców przemocy domowej. Zdecydowana większość uczestników badania ankietowego wyraziła opinię, że ofiarami przemocy domowej padają najczęściej żony, dzieci i inni członkowie rodziny. Jeśli zaś chodzi o wskazanie sprawcy przemocy domowej, to zdecydowana większość badanych uznała, że tą osobą zwykle jest mąż. Na podstawie

powyższych danych rysuje się dość modelowy obraz przemocy domowej: sprawcą przemocy jest mąż, a ofiarami żona i dzieci.

Poniższe wykresy ilustrują rozkład uzyskanych odpowiedzi

Wykres 6. Kto wg Pani/Pana wiedzy jest najczęściej osobą doznającą przemocy najczęściej osobą stosującą przemoc domową domowej w gminie? w gminie?

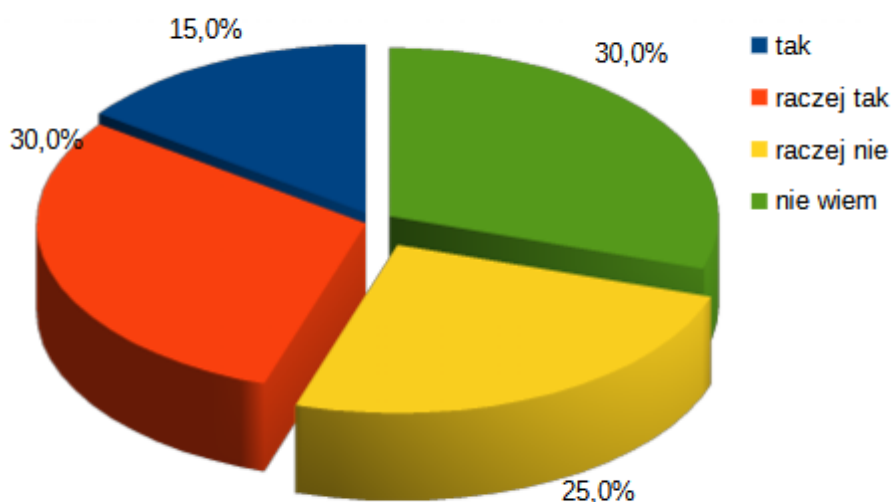
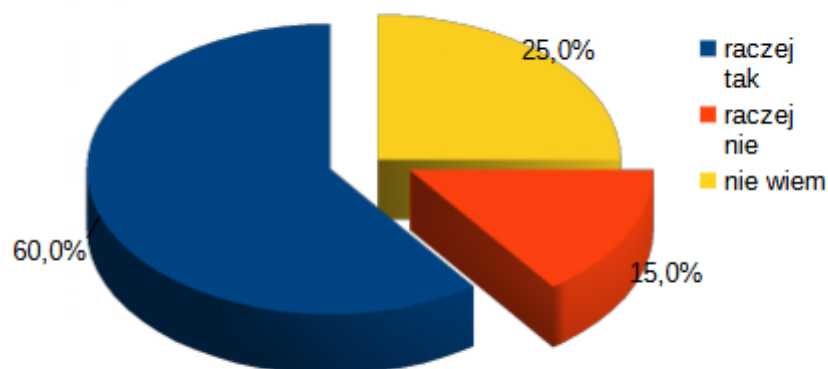

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym

Odpowiadając na kolejne pytania, uczestnicy badania oceniali ofertę pomocy świadczonej ofiarom przemocy domowej oraz działania podejmowane wobec sprawców przemocy domowej. Poniższe wykresy ilustrują rozkład uzyskanych odpowiedzi.

Wykres 8. Czy wg Pani/Pana wiedzy **Wykres 9.** Czy wg Pani/Pana wiedzy

realizowana w gminie oferta pomocy podejmowane w gminie działania wobec dla ofiar przemocy domowej sprawców przemocy domowej
 jest wystarczająca? są wystarczające?

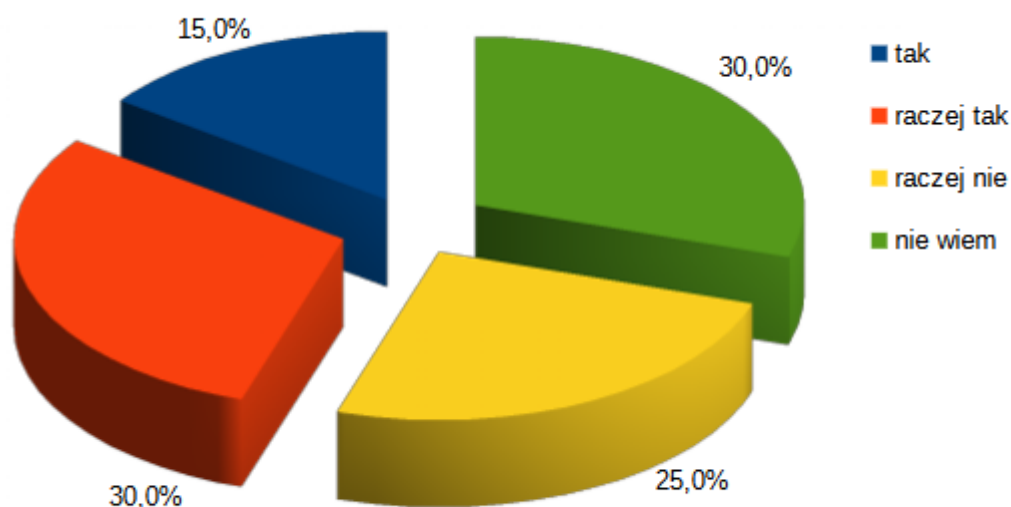

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Według 60% ankietowanych oferta wsparcia udzielanego ofiarom przemocy jest raczej wystarczająca. Przeciwnego zdania było 15% badanych, a 20% respondentów nie było w stanie tej oferty ocenić. Także w przypadku oceny działań podejmowanych wobec sprawców przemocy domowej 45% respondentów uznało te działania za raczej wystarczające lub wystarczające. Odmienną opinię wyraziła jedna czwarta badanych. Jednocześnie 30% ankietowanych miało trudności z jednoznaczną oceną tych działań.

Uczestników badania zapytano także, czy przemoc domową postrzegają jako duży problem społeczny. Według 45% ankietowanych przemoc domowa jest lub raczej jest ważnym problemem społecznym na terenie gminy. Jednocześnie 25% respondentów wyraziło zdanie przeciwne. Jednoznacznej odpowiedzi na to pytanie nie udzieliło 30% badanych. Rozkład odpowiedzi ilustruje kolejny wykres.

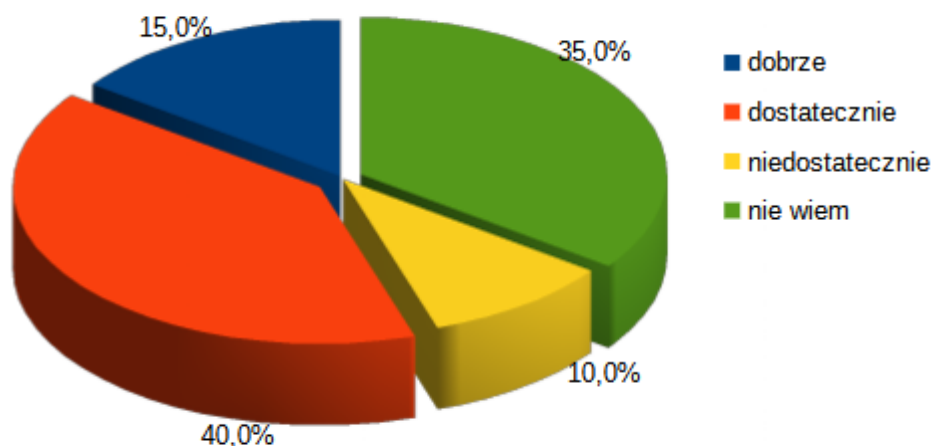
Wykres 10. Czy postrzega Pani/Pan przemoc domową jako istotny problem na terenie gminy?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W ankiecie zamieszczono również pytanie pozwalające badanym ocenić działania profilaktyczne podejmowane w gminie w związku z problemem przemocy domowej. Ponad połowa badanych pozytywnie oceniła te działania, bowiem według 15% ankietowanych są one dobre, a kolejne 40% pytanych przyznało, że są one dostateczne. Jednocześnie 10% uczestników badania oceniło te działania negatywnie. Wysoki odsetek (35%) respondentów nie przedstawił opinii w tej sprawie. Uzyskane opinie ilustruje poniższy wykres.

Wykres 11. Jak Pani/Pan ocenia prowadzone w gminie działania profilaktyczne związane z problemem przemocy domowej?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Uczestników badania poproszono także o wskazanie działań, jakie należałoby podjąć w gminie w celu przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej. Odpowiadając na nie, ankietowani szczególny nacisk położyli na zapewnienie ofiarom pomocy psychologicznej, terapeutycznej i prawnej, zintensyfikowanie działań kontrolnych prowadzonych przez pracowników socjalnych i policję, monitorowanie funkcjonowania rodzin,

w których takie problemy miały miejsce oraz tworzenie placówek wsparcia i poradnictwa rodzinnego, organizowanie zajęć i warsztatów dla ofiar przemocy, a także szybkie izolowanie osób stosujących przemoc. Podkreślano także konieczność prowadzenia kampanii informacyjnych o dostępnych formach pomocy, rozszerzenie działań profilaktycznych i edukacyjnych, zwiększanie świadomości społecznej w zakresie problemów przemocy i uwrażliwianie mieszkańców na wczesne reagowanie na przejawy przemocy i agresji.

2. BADANIA W ŚRODOWISKU SZKOLNYM

Informacje, które pomogły zdiagnozować środowisko szkolne i rodzinne uczniów pod kątem występowania zachowań i zjawisk patologicznych uzyskano, poddając analizie ankiety wypełnione przez pedagogów szkolnych lub dyrektorów placówek systemu oświaty funkcjonujących na terenie gminy:

- Szkoły Podstawowej im. Mikołaja Kopernika w Goworowie,
- Szkoły Podstawowej im. Janusza Korczaka w Pasiekach,
- Szkoły Podstawowej im. św. Stanisława Kostki w Kuninie.

Z analizy ankiet przeprowadzonych na potrzeby diagnozy wynika, iż problemy w otoczeniu szkolnym i rodzinnym uczniów wynikają występowanie zjawisk patologicznych i negatywnych zachowań w społeczności uczniowskiej oraz dysfunkcji i patologii w otoczeniu domowym uczniów, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny prezentują poniższe tabele.

Tabela 8. Przypadki negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych ujawnionych w społeczności uczniowskiej w gminie w roku szkolnym 2020/2022.

Rodzaj negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych	występowanie
	liczba ujawnionych przypadków
Palenie papierosów	6
Sięganie po alkohol	-
Sięganie po narkotyki	-
Niszczenie mienia szkolnego	1
Kradzieże na terenie szkoły	-
Dyskryminacja w grupie rówieśniczej	1
Udział w grupach negatywnych	-
Agresja i przemoc w grupie rówieśniczej	8
Autoagresja	1
Ucieczki z domu	-
Przestępczość ujawniona	1
Przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego	1

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy na potrzeby diagnozy.

W otoczeniu szkolnym uczniów stwierdzono 8 przypadków agresji i przemocy w grupie rówieśniczej, 6 przypadków palenia papierosów oraz po 1 przypadku niszczenia mienia szkolnego, dyskryminacji w grupie rówieśniczej, autoagresji, przestępczości ujawnionej oraz przypadków wymagających nadzoru kuratora sądowego. Szkoły zapewniają uczniom z rodzin ubogich wszechstronne wsparcie, które polega przede wszystkim na zapewnieniu dożywiania w formie gorącego posiłku – obiadu. Jest to świadczenie niepieniężne, refundowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach programów: „Posiłek w szkole i w domu”. Ponadto dzieci z rodzin ubogich mogą liczyć na kompleksową pomoc psychologiczno-pedagogiczną, udział w specjalistycznych zajęciach, jak również wsparcie w ramach opieki świetlicowej oraz pomoc pedagoga i psychologa szkolnego oraz dyrektora i wychowawców. Pomoc uczniom z rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych problemami uzależnień, przemocą domową jaką oferują szkoły przebiega we współpracy z instytucjami pomocowymi. Umożliwiany jest kontakt ze specjalistami pedagogami, psychologami i terapeutami z Poradni psychologiczno pedagogicznej, rozpowszechniana jest informacja o dostępnych formach pomocy i odpowiednich instytucjach pomocowych. Współpraca placówek oświatowych z instytucjami i organizacjami w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej jest zdaniem przedstawicieli szkół zadowolająca. Do podmiotów, z którymi placówki najczęściej współpracują, uczestnicy badania

zaliczyli: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Ostrołęce, Towarzystwo Przyjaciół Goworowszczyzny.

3. BADANIA W ŚRODOWISKU DZIECI I MŁODZIEŻY SZKOLNEJ

W badaniu skierowanym do grupy dzieci i młodzieży szkolnej wzięło udział 63 uczniów szkoły podstawowej, z czego 52% stanowili chłopcy, a 48% dziewczęta. Uczniowie w wieku 13 lat stanowili 13% uczestników, uczniowie w wieku 14 lat stanowili 50% uczestników badania, natomiast 37% tej próby stanowili uczniowie w wieku 15 lat. W pierwszej kolejności uczniowie mieli za zadanie wybrać zachowania, które ich zdaniem są przejawem przemocy. Uzyskane wyniki zestawiono w poniższej tabeli.

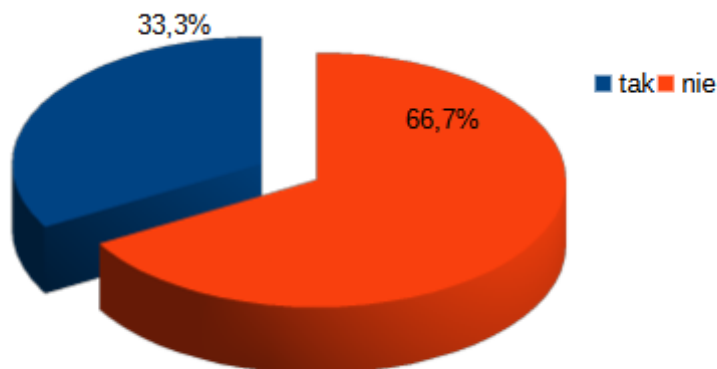
Tabela 9. Rodzaje zachowań przemocowych w opinii uczniów szkół podstawowych.

Rodzaj zachowań	Liczba wskazań	Odsetek wskazań w %
popychanie	29	46%
uderzanie	54	85,7%
kopanie	49	77,8%
duszenie	56	88,9%
szarpanie	48	76,2%
przypalanie ciała	49	77,8%
policzkowanie	22	34,9%
szantaż	47	74,6%
ośmieszanie	24	38%
grożenie	51	80,9%
nadmierna krytyka	21	33,3%
Szkalowanie w internecie	24	38%
Nękanie sms-ami	35	55,5%

Dane z badania środowiska uczniowskiego

Wśród najliczniej wskazywanych zachowań, które uczniowie uznali za przejaw przemocy, znalazły się: duszenie (88,9%), uderzanie (85,7%), grożenie (80,9%) oraz kopanie, i przypalanie ciała (po 77,8%).

Kolejnym zagadnieniem poddanym ocenie respondentów była kwestia doświadczania przemocy ze strony rówieśników oraz w środowisku rodzinnym. Większość (66,7%) uczniów odpowiedziała na to pytanie przecząco, zaś 33,3% respondentów przyznało, że doświadczyło przemocy ze strony rówieśników. Zjawisko przemocy w domu rodzinnym potwierdził jeden uczestnik badania. Poniższy wykres ilustruje rozkład uzyskanych odpowiedzi.

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej.

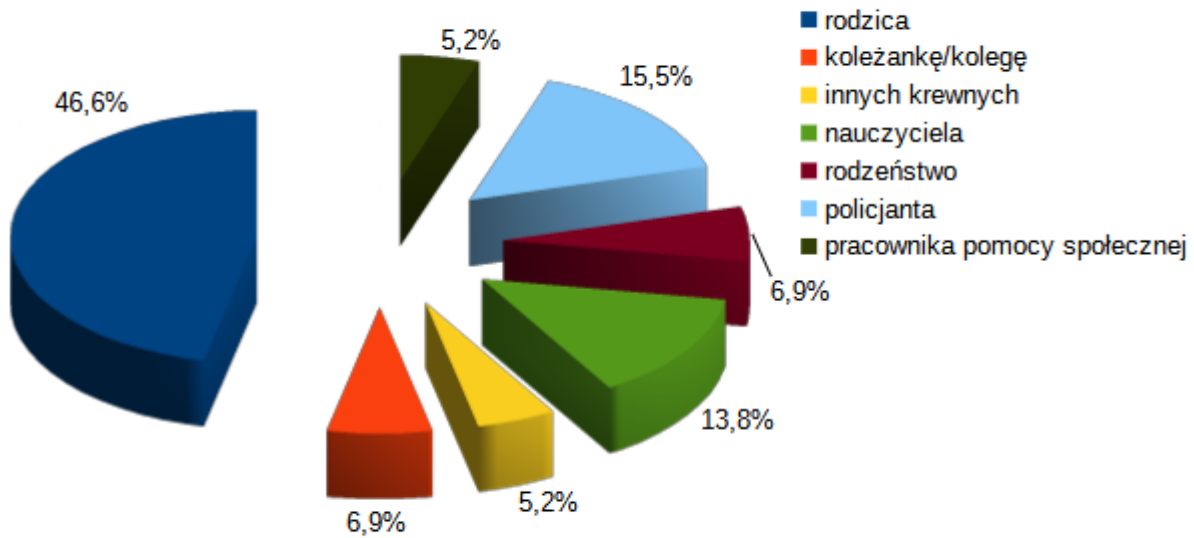
W następnym pytaniu sondowano uczniów, czy słyszeli o przypadkach przemocy domowej swoich znajomych. Zdecydowana większość (79,4%) badanych nie ma wiedzy o występowaniu przemocy w domach osób im znanych. Jednak 20,6% ankietowanych stwierdziło, że słyszało o przypadkach przemocy w domach osób z ich otoczenia. Na pytanie: „Czy uważasz, że będąc świadkiem lub ofiarą przemocy lub przemocy

domowej, należy kogoś o tym poinformować?”, zdecydowana większość (92%) respondentów odpowiedziała twierdząco. Przeciwną opinię wyraziło 8% ankietowanych.

Uczestnicy badania zadeklarowali, że najczęściej swoją wiedzę o przemocy podzieliliby się z rodzicem oraz policjantem. W dalszej kolejności wymieniono nauczyciela, koleżankę i kolegę, rodzeństwo oraz pracownika pomocy społecznej, a także innych krewnych.

Rozkład odpowiedzi w tym zakresie ilustruje poniższy wykres

Wykres 16. Kogo byś poinformowała/poinformował, gdybyś doznała/doznał przemocy domowej lub była/był świadkiem przemocy domowej?

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej.

Odpowiadając na pytanie: „Czy uważasz, że należy prowadzić akcje i kampanie informacyjne na temat przemocy domowej?”, trzy czwarte respondentów odpowiedziało twierdząco. Jednocześnie 25% ankietowanych uważa prowadzenie takich działań za bezzasadne.

Kolejna kwestia dotyczyła uczestnictwa uczniów w zajęciach poświęconych problemom przemocy domowej. Większość (70%) ankietowanych twierdzi, że nigdy nie uczestniczyła w takich zajęciach. Jednocześnie 30% respondentów potwierdziło udział w zajęciach związanych ze zjawiskiem przemocy domowej.

W odpowiedzi na pytanie dotyczące obaw o możliwość doświadczenia przemocy najwięcej (54%) badanych zadeklarowało, że takich obaw nie ma. Ponad 31% uczniów wskazało na przemoc rówieśniczą, ale niepokój może budzić fakt, iż 14,3% ankietowanych ujawniło, że obawia się przemocy domowej.

4. ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA KRZYWDZONYM DZIECIOM

W celu zapewnienia bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom, zgodnie z art.12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, została wprowadzona procedura postępowania w sytuacji konieczności odebrania dziecka z rodziny w razie stwierdzenia bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia, przez pracownika socjalnego ośrodka pomocy społecznej w trakcie wykonywania przez niego obowiązków służbowych. W przypadku podjęcia przez pracownika socjalnego wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także z lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką decyzji o odebraniu dziecka i umieszczeniu go u innej, niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej, dokonuje oceny ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka w kwestionariuszu szacowania ryzyka zagrożenia życia lub zdrowia dziecka. Pracownik socjalny zobowiązany jest powiadomić rodzica lub opiekuna prawnego o możliwości złożenia zażalenia na odebranie dziecka.

5. WNIOSKI I REKOMENDACJE

W subiektywnej ocenie badani, przemoc domową postrzegają jako duży problem społeczny. Według 45% ankietowanych przemoc domowa jest ważnym problemem społecznym na terenie gminy. Jednocześnie 25% respondentów wyraziło zdanie przeciwne. Jednoznacznej odpowiedzi na to pytanie nie udzieliło 30% badanych.

W kontekście uzyskanych wyników na temat zjawiska przemocy domowej należy zwrócić większą uwagę na rozpowszechnianie informacji o podmiotach i miejscach świadczących pomoc osobom doznającym przemocy domowej np. za pośrednictwem ulotek, plakatów, broszur i stron internetowych. Niezbędne jest także systematyczne i kompleksowe diagnozowanie zjawiska przemocy domowej, a także stałe podnoszenie kompetencji osób i służb zajmujących się ową problematyką. Zaleca się prowadzenie interdyscyplinarnych spotkań, konferencji lub szkoleń, na których obecni będą przedstawiciele wszystkich służb zajmujących się problematyką przemocy domowej. Wskazane jest również promowanie wzorów dobrego rodzicielstwa wolnego od przemocy, krzywdzenia i zaniechania np. poprzez prowadzenie warsztatów umiejętności wychowawczych i konsultacji dla rodziców. Rekomenduje się też prowadzenie lokalnych kampanii społecznych, które będą obalać mity i stereotypy na temat przemocy domowej, a także będą opisywać mechanizmy przemocy domowej i uświadamiać ich społeczną szkodliwość. Niezbędne jest prowadzenie działalności edukacyjnej, interwencyjnej, specjalistycznego poradnictwa rodzinnego, pracy socjalnej oraz realizacja różnego rodzaju programów z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. Działania zapobiegawcze przemocy domowej powinny być realizowane na wielu poziomach. W działania powinno się zaangażować oprócz ustawodawcy, również całe społeczeństwo.

Uczniowie w gminie Goworowo deklarują w większości bardzo dobre lub dobre relacje z rodzicami, opiekunami oraz nauczycielami. Zaleca się rozwijanie pozytywnego potencjału rodziny i jednocześnie wzmacnianie czynnika chroniącego, jakim jest pozytywna więź dziecka z rodzicami poprzez realizację warsztatów podnoszących kompetencje wychowawcze rodziców.

Doświadczanie przemocy jest jednym z największych zagrożeń rozwoju i bezpieczeństwa dziecka. Konsekwencje przemocy wobec dzieci mogą być drastyczne i trwałe, zarówno fizyczne – takie jak obrażenia i skaleczenia, złamanie, a nawet śmierć, jak i psychiczne – agresja, problemy ze zdrowiem psychicznym, niska samoocena, zaburzenia emocjonalne i poznawcze. Przemoc ze strony osób najbliższych – rodziców – zaburza więź dziecka z rodzicami, podstawową i najważniejszą relację w życiu dziecka, co bezpośrednio wpływa na poczucie bezpieczeństwa dziecka oraz jego umiejętność nawiązywania dobrych relacji z innymi ludźmi. Monitorowanie stanu przestrzegania praw dziecka to jedno ze zobowiązań organów państwowych wynikających z przyjęcia Konwencji o prawach dziecka. To również moralny obowiązek społeczeństwa, by zapewnić bezpieczeństwo i harmonijny rozwój najmłodszych mieszkańców naszego kraju. Realizacja tego zobowiązania wymaga rzetelnej diagnozy zagrożeń i skuteczności prowadzonej polityki społecznej. Jest to szczególnie istotne w szybko zmieniających się czasach, gdy na wyzwania cywilizacyjne nakładają się zagrożenia epidemiczne czy wojenne.

IV. CZĘŚĆ PROGRAMOWA

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Goworowo na lata 2024 – 2030 jest dokumentem opracowanym na podstawie Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

1. CELE SZCZEGÓŁOWE I ZADANIA

CEL OPERACYJNY 1. Ochrona i pomoc osobom i rodzinom doświadczającym przemocy lub zagrożonych przemocą.				
Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego.	2024-2030	UG, GKRPA, GOPS, placówki oświatowe, Policja, SR, placówki ochrony zdrowia, inne podmioty, których przedstawiciele biorą udział w działaniach ZI, NGOs	- liczba spotkań ZI - liczba diagnostyczno-pomocowych - liczba i rodzaj podjętych działań -liczba rodzin objętych wsparciem ZI/grup	- poprawa efektywności i skuteczności wsparcia udzielanego rodzinom - poprawa

			diagnostyczno- pomocowych	funkcjonowania i kondycji rodzin
Realizacja procedury „Niebieska Karta” przez uprawnione podmioty.	2024-2030	UG, GKRPA, GOPS, placówki oświatowe, Policja, SR, placówki ochrony zdrowia, inne podmioty, których przedstawiciele biorą udział w działaniach ZI	- liczba rodzin objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieska Karta” - liczba osób w rodzinach objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieska Karta” - liczba osób doświadczających przemocy domowej, objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieska Karta”	- ochrona osób dotkniętych przemocą domową - zapobieganie eskalacji zjawiska przemocy domowej
Zapewnianie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom.	2024-2030	GOPS, Policja, placówki ochrony zdrowia, SR	- liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny	- ochrona dzieci w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą domową
Pomoc finansowa i rzeczowa dla rodzin dotkniętych przemocą.	2024-2030	GOPS, Kościół, NGOs	- liczba osób i rodzin, którym udzielono wsparcia - rodzaj udzielonego wsparcia	- wzmocnienie bezpieczeństwa socjalnego rodzin doświadczających przemocy - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin
Specjalistyczne poradnictwo dla osób i rodzin dotkniętych przemocą domową.	2024-2030	GOPS, PK, GKRPA, ZI, PCPR, Kościół	- liczba osób i rodzin, którym udzielono wsparcia - rodzaj udzielonego wsparcia	- wzmocnienie bezpieczeństwa psychologicznego rodzin doświadczających przemocy - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin - włączenie społeczne rodzin izolujących się i izolowanych
Praca socjalna z rodzinami, w których występuje przemoc.	2024-2030	GOPS	- liczba rodzin, którym udzielono wsparcia w formie pracy socjalnej	- wzmocnienie rodzin doświadczających przemocy - ograniczenie zjawiska przemocy domowej
Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc	w razie zaistnienia takiej potrzeby	GOPS, PCPR, Policja, Kościół, NGOs	- liczba osób, którym udzielono wsparcia	- zapewnienie bezpieczeństwa osobom i rodzinom doświadczającym

w ośrodkach wsparcia.				przemocy
Prowadzenie rozmów i kierowanie sprawców przemocy domowej do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych.	2024-2030	GKRPA, ZI, GOPS, Policja	- liczba przeprowadzonych rozmów ze sprawcami przemocy - liczba sprawców przemocy skierowanych do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych.	- zmniejszenie poziomu zagrożenia przemocą domową - poprawa relacji w rodzinach doświadczających przemocy
Pomoc sprawcom przemocy w powrocie do prawidłowego funkcjonowania po zakończonym procesie działań resocjalizacyjnych i socjoterapeutycznych.	w razie zaistnienia takiej potrzeby	GOPS, GKRPA, ZI, Policja, SR, Kościół, NGOs	- liczba i rodzaj podjętych działań	- zmniejszenie poziomu zagrożenia przemocą domową - poprawa relacji w rodzinach doświadczających przemocy

CEL OPERACYJNY 2.: Prowadzenie na terenie gminy działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych mających na celu eliminowanie zjawiska przemocy domowej.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Upowszechnianie informacji o instytucjach i organizacjach świadczących pomoc ofiarom agresji i przemocy domowej.	2024-2030	GOPS, GKRPA, ZI, PK, palcówki oświatowe, świetlice, Policja, Kościół, NGOs	liczba i rodzaj podjętych działań	- poprawa efektywności i skuteczności wsparcia udzielanego rodzinom
Prowadzenie pogadanek, prelekcji na temat przemocy domowej.	2024-2030	GKRPA, ZI, GOPS, palcówki oświatowe, świetlice, PPP, Policja, Kościół, NGOs	- liczba i rodzaj pogadanek i prelekcji - liczba uczestników	- podniesienie umiejętności zapobiegania problemom dotyczącym rodziny - zmiana świadomości społecznej
Przeprowadzanie akcji profilaktycznych, organizowanie imprez kulturalnych i sportowych z uwzględnieniem kwestii	2024-2030	UG, RG, GOPS, GKRPA, ZI, palcówki oświatowe, świetlice, jednostki sportowo-rekreacyjne, Kościół, NGOs	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników	- zmiana nastawień do problemu przemocy domowej - zapobieganie eskalacji zjawiska przemocy domowej - umocnienie prawidłowego modelu rodziny

przeciwdziałani a przemocy domowej.				
Wzmacnianie pozytywnego wizerunku rodziny i promowanie potrzeby zachowania odpowiednich relacji wśród jej członków.	2024- 2030	UG, RG, GOPS, GKRPA, ZI, placówki oświatowe, świetlice, jednostki sportowo-rekreacyjne, PPP, Kościoł, NGOs	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników	- wzmocnienie rodzin - eliminowanie zjawisk zakłócających prawidłowe funkcjonowanie rodzin - przywracanie właściwych relacji w rodzinie
Podejmowanie działań zmierzających do rozładowania stresu i agresji w środowisku dzieci i młodzieży poprzez sport i uczestnictwo w kulturze.	2024- 2030	UG, RG, placówki oświatowe, jednostki sportowo rekreacyjne, placówki kultury, NGOs	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników	- wyzwalanie pozytywnych emocji - integrowanie środowiska dzieci i młodzieży oraz społeczności lokalnej - poprawa bezpieczeństwa mieszkańców
Podnoszenie świadomości mieszkańców w zakresie problemów uzależnień i przeciwdziałani a przemocy domowej.	2024- 2030	UG, GKRPA, GOPS, ZI, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo- rekreacyjne, świetlice, Kościoł, społeczność lokalna, NGOs	- liczba i rodzaj podjętych działań	- poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin

CEL OPERACYJNY 3.: Doskonalenie kompetencji kadr samorządowych i organizacji pozarządowych w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania przemocy domowej.

Działania	Termin realizacj i	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Doskonalenie kompetencji zawodowych pracowników pomocy społecznej w zakresie udzielania skutecznego wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym i zagrożonym przemocą.	2024- 2030	UG, GOPS, GKRPA, ZI PCPR, ROPS, Policja, placówki ochrony zdrowia, SR, PR	- liczba i rodzaj odbytych szkoleń - liczba pracowników doskonalących kwalifikacje	- podwyższenie kompetencji służb społecznych - poprawa efektywności i skuteczności wsparcia udzielanego rodzinom - poprawa funkcjonowania rodzin objętych wsparciem
Organizowanie szkoleń i warsztatów dla kadry pedagogicznej	2024- 2030	UG, placówki oświatowe, GKRPA, ZI, PPP	- liczba i rodzaj zajęć - liczba uczestników	- podwyższenie kompetencji kadr - podwyższenie kompetencji kadr pedagogicznych w

na temat problemów przemocy domowej i problemów agresji w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej.				zakresie udzielania skutecznego wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym i zagrożonym przemocą. - eliminowanie zachowań agresywnych w środowisku uczniowskim
Wspieranie organizacji pozarządowych w działaniach o charakterze profilaktycznym nakierowanych na kwestie przeciwdziałania a problemom uzależnień i przemocy domowej.	2024-2030	UG, GKRPA, GOPS, ZI, placówki oświatowe, Policja, społeczność lokalna, NGOs	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba podmiotów objętych wsparciem	- poprawa skuteczności oddziaływań w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy domowej

CEL OPERACYJNY 4: Współpraca podmiotów na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej na terenie gminy.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Integrowanie działań w obszarze przeciwdziałania a uzależnieniom i przemocy domowej w gminie poprzez stałą współpracę podmiotów działających na terenie gminy i podmiotów spoza gminy wspierających mieszkańców.		UG, RG, GOPS, GKRPA, ZI, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo rekreacyjne, świetlice, Policja, SR, PR, PCPR, PPP, Kościół, NGOs	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba osób i rodzin korzystających ze wsparcia pomocy społecznej z powodu uzależnień i przemocy domowej	- poprawa efektywności i skuteczności wsparcia udzielanego rodzinom - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin - zmniejszenie liczby osób i rodzin dotkniętych uzależnieniami i przemocą
Poszerzenie współpracy podmiotów w zakresie wzmacniania kondycji rodzin zamieszkujących w gminie i eliminowania niekorzystnych zjawisk mających wpływ na		UG, RG, GKRPA, ZI, GOPS, placówki oświatowe, Kościół, NGOs	- liczba i rodzaj podjętych działań	- poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin - utrwalenie w świadomości społecznej wzorca rodziny prawidłowo wypełniającej przypisane jej funkcje i wolnej od zachowań patologicznych

komfort i jakość ich życia.				
-----------------------------	--	--	--	--

Legenda:

UG – Urząd Gminy SR – Sąd Rejonowy

RG – Rada Gminy PR – Prokuratura Rejonowa

GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ROPS – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Problemów Alkoholowych PPP – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ZI – Zespół Interdyscyplinarny Gminy Goworowo NGOs – organizacje pozarządowe

V. REALIZACJA PROGRAMU

1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY

Koordinatorem programu, będzie Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Goworowie. Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację działań są: Wójt, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki wychowania przedszkolnego, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne, świetlice. Partnerami w realizacji działań są: Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej w Warszawie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrołęce, Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Ostrołęce, Powiatowy Urząd Pracy w Ostrołęce, ośrodki leczenia uzależnień, specjaliści, placówki ochrony zdrowia, ośrodki wsparcia, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, Sąd Okręgowy, kuratorzy sądowi, Kościół, organizacje pozarządowe, społeczność lokalna. Bieżący nadzór nad realizacją Programu sprawuje Wójt Gminy Goworowo i podejmuje niezbędne działania zmierzające do osiągnięcia celów wyznaczonych w Programie.

2. MONITORING I EWALUACJA

Monitoring programu, polegający na gromadzeniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych działań, będzie prowadzony przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Goworowie koordynatora programu, przy udziale członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz przedstawicieli służb, które w zakresie swoich kompetencji realizują zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej. Celem monitoringu będzie badanie, czy realizacja działań przebiega bez zakłóceń. Monitoring realizacji programu umożliwi:

- systematyczną obserwację działań programu,
- weryfikację zgodności założonych celów z osiąganymi efektami,
- ocenę zaangażowania jednostek w realizację działań.

Do monitoringu wykorzystane zostaną wskaźniki realizacji działań wyznaczonych w ramach poszczególnych celów programu. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań. Z prowadzonego monitoringu zostanie przygotowane sprawozdanie z realizacji Programu, które będzie przedstawione Radzie Gminy na sesji do końca marca każdego roku. Ewaluacja Programu będzie dotyczyła zarówno liczby prowadzonych działań, jak i ich jakości. Celem ewaluacji będzie ocena efektywności programu poprzez gromadzenie, analizę i interpretację danych na podstawie materiałów sprawozdawczych z poszczególnych instytucji zaangażowanych w jego realizację, a w szczególności Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Pozwoli ona na podwyższanie stopnia adekwatności, efektywności i znaczenia rezultatów wynikających z realizacji Programu.

3. FINANSOWANIE

Źródłem finansowania działań zawartych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej Gminy Goworowo na lata 2024-2030 będą środki własne gminy przewidziane na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy, pomocy społecznej, przeciwdziałania alkoholizmowi, a także środki zewnętrzne pozyskane na realizację programów osłonowych, programów rządowych lub innych, których realizacja pozwoli osiągać cele zawarte w niniejszym programie.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 6 ust 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz. U z 2024, poz. 424 ze zm.) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony ofiar doświadczających przemocy domowej.

W dniu 22 czerwca 2023 roku zaczęły obowiązywać nowe przepisy dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a ich pierwszym dostrzegalnym elementem jest zastąpienie dotychczasowego sformułowania „przemoc w rodzinie” na „przemoc domową” oraz „grupa robocza” na „grupa diagnostyczno-pomocowa”. Ustawodawca oprócz samej zmiany w tytule ustawy i jej poszczególnych przepisach, wprowadził też wiele nowych rozwiązań legislacyjnych, których celem jest poprawa sytuacji osób dotkniętych przemocą. W terminie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie znowelizowanej ustawy należało powołać nowy zespół interdyscyplinarny, który jest odpowiedzialny za realizację programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doświadczających przemocy domowej. Celem niniejszego programu jest podjęcie działań o szerokim zakresie zwiększających efektywność systemu przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenia jej negatywnych następstw. Jedną z głównych zasad jest zapewnienie bezpieczeństwa oraz specjalistycznego wsparcia osobom doświadczającym przemocy.

Program na lata 2024-2030 w dużej mierze jest kontynuacją działań podjętych w ramach realizacji programu w latach poprzednich. Program ma charakter długofalowy i jego założenia mogą ulec zmianie w zależności od pojawiających się nowych potrzeb czy możliwości.

Sporządziła:

Marlena Rybaczyk

starszy pracownik socjalny